

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Det unge Tyskland (1890)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 504. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes06-shoot-idm139753869688848/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Halvdel af sit Liv. Imidlertid har udenfor det tyske Rige sikkert Ingen, der har skrevet paa det tyske Sprog, saa stor en Læsekres som hans.

Nyere europæisk Literatur er rig som Noah's Ark. Den har vilde og tamme Dyr, kongelige Løver og mægtige Ørne, plumpe Bjørne og hvide Svaner, kloge Ræve og forføngelige Paafulge og smægtende Nattegal, ikke at tale om Æsler og Hunde og Aber i Overflod. Den har ogsaa en Antilope.

Og Antilopen var slankere og mere yndefuld end alle Markens vilde Dyr, som Gud Herren havde skabt, og den sagde til Kvinden: Mon Gud skulde have sagt: I maa ikke spise af alle Havens Træer? . . .

Thi det var Antilopen, som sagde det.

Antilopen er aarvaagen, indsmigrende, bevægelig; naar den føler sig tryk, er den munter og skelmsk; altid er den smidig og hurtig og gratiøs. Dens Væsen er Ynde. Der gives en Antilopefamilie, som hedder Beni Israel. Til den maa Heinrich Heine have hørt.

Selv Byron har neppe i det nittende Aarhundrede virket saa dybt som han. Man sporer hans Indflydelse allevegne i Tyskland som i Østerrig og Italien, i Rusland som i Polen, i Frankrig fra Gautier til Richépin. I Norden har hans Skrifter tidligt fundet Indgang. Han er her bleven slugt af en Læseverden. Han har paa virket talrige af de Ypperste blandt Danmarks Ældre, Mænd som Christian Winther, Oria Lehmann, Emil Aarestrup, M. Goldschmidt, og talrige af de Yngre fra J. P. Jacobsen til Sophus Claussen, ligesom i Norge Slægtled fra Henrik Ibsen og hans Samtidige til Alexander Kielland, Gunnar Heiberg og deres. Men i endnu højere Grad end de Skrivende har han paa virket deres Publikum, været medvirkende under Tilblivelsen af næsten hver enkelt udviklet Personligheds sjælelige og intellektuelle Liv.

Umaadelig er hans Indflydelse, men umaadelig har den været; umærkelig og vældig. Farlig og forvirrende var den altid for karakterløse Væsener og skrøbelige Hoveder, men befriende, oplivende for sunde, stærke Sjæle; i gamle Dage betagende som en Smitte, senere hen velgørende som en Befrugtning, og nu, da den ikke mere virker samlet, ligger den i Luften og vil kunne spores i det tyvende Aarhundredes Luft.